

frem med Krav paa at være noget Andet, men det er min Anskuelse, at de Regler, hvorefter hidtil Besættelsen af Præsteembeder har fundet Sted fra Regjeringens Side, ere af en ganske anden Bessaffenhed end de Regler, der fra Menighedernes Side ønskes gjorte gjældende, og hvor disse Regler saaledes træde skarpt op imod hinanden, kan der efter min Mening ikke fremkomme noget heldigt Resultat; jeg mener med andre Ord, at den Indflydelse, som efter det oprindelige Lovforslag, var forbeholdt Regjeringen, ikke vilde være heldig for Embedernes Besættelse. Derfor er det ikke mit Ønske, at Regjeringen for Fremtiden skulde være uden Indflydelse paa denne Besættelse; det er tværtimod min Overbevisning, at det er nødvendigt, at der bestandig udøves en kraftig Indflydelse fra Regjeringens Side til Beskyttelse for de Mindretal, der altid vilde være omkring i Menighederne, men de Regler, der hidtil fra Regjeringens Side have været de gjældende ved dens Indstillinger til Præsteembeder, ere ikke de, der bør eller skulle være afgjørende for Fremtiden, og jeg tror ikke, at de ville blive trængte tilbage til den underordnede Indflydelse, de bør have, medmindre man med stor Bægt hævder de Anskuelser, der nu ere nedlagte i Lovforslaget. Derfor stemmer jeg for dette Forslag, uagtet det langt fra fyldestgjør de Ønsker, jeg kunde have. Særvigt skal jeg ikke tilbageholde, at hvad der fra et Par enkelte ærede Medlemmer her er udtalt om, at alle disse Bestemmelser angaaende den fremtidige Besættelse af Præsteembederne til en vis Grad berøre Spørgsmaalet om Religionsfrihed, deler jeg til en vis Grad. Jeg vilde ønske, at den hele Sag om Kirkeforsætningen var ordnet saaledes, at Rigsdagen overhovedet fik saa liden Indflydelse paa disse Spørgsmaal som muligt.

Winther: Den ærede Ordførers Utrivner gik jo ud paa at reise det gamle Spørgsmaal, der saa tidt er debatteret her, nemlig om § 75 i Grundloven skal forstås saaledes, at Kirkeforsætningen ogsaa skal kunne gives gennem enkelte Love, der berøre enkelte indre Forhold i Folketirkens Menigheder, eller om den skal gives ved en eneste Lov, hvorved man

udsondrer Kirken saaledes, at man overlader det til Menigheden selv at afgjøre dens egne indre Anliggender. Den sidste Maade er den, som jeg anser for at være den rigtige, og den eneste, hvorom man kan sige, at den stemmer overens med Grundlovens Bestemmelse om Religionsfrihed og Frihed for de forskellige kirkelige Samfund til at ordne sig efter deres egen Villie. Saalænge denne Udsondring ikke har fundet Sted, kan jeg ikke se, at der er nogen Sandhed i den Paastand, at der er sand kirkelig og religiøs Frihed her i Landet, og det er derfor, at jeg fastholder min gamle Betragtning og agter at stemme imod Loven, uanset den Lærdom, som blev fremsat af det ærede Medlem for Svendborg Amts 5te Valgkreds (Høgshov). Jeg har saa særdeles meget imod denne Lov, fordi den giver en ny Haandsrækning til at opretholde Statskirken, som virkelig er til endnu, uagtet den giver sig et andet Navn og kalder sig Folketirken. Jeg er overbevist om, at naar denne Lov udkom, vilde Modstanden mod Udsondringen af Stat og Kirke blive mindre, fordi Menighederne gennem det, man saaledes havde slængt hen til dem, vilde være mindre misfornøiede for en længere Tid, og paa denne Maade vil Staten være istand til at benytte de store og rige Midler, man hidtil har anvendt til Kirken, til at indsætte Statsembedsmænd, som kunne hjælpe til at styre Folket efter Statsmagtens Anskuelser, og det er ingenlunde vist, at det er til Fremme for det kirkelige og religiøse Liv her i Landet, at dette sker. Jeg er en Hader af denne Indvirkning af Statsmagten paa Forhold, hvor den ikke burde finde Sted i Henhold til Grundloven, og det er en Usandhed, at der er Religionsfrihed, saalænge der gives Love af den Art, hvorved Rigsdagen hjælper Regjeringen til at tvinge Menighederne i de Forhold, der ere deres allervigtigste indre Anliggender. Det er derfor, at jeg aldrig kan komme til at stemme for en Lov som den foreliggende, uanset, at den kun giver det Halve af, hvad man kunde forlange paa det Gebet, hvorpaa Talen er.

Balle: Eigeoverfor den ærede Ordfører vil jeg blot bemærke, at jeg har ikke givet